

רע"פ 4488/20 - מיכאל מיכאלוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4488/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: מיכאל מיכאלוב

נגד

המשיב: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-ע"פ 27475-03-20 מיום 20.5.2020 שניתן על ידי סגן הנשיא א' אליקים, והשופטים ב' טאובר ות' נאות פרי

בשם המבקש: עו"ד עופר סבו

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (סגן הנשיא א' אליקים, והשופטים ב' טאובר ות' נאות פרי) בע"פ 27475-03-20 מיום 20.5.2020, בגדרונדחה ערעור המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט השלום בחיפה (השופט ש' בנג'ו) בת"פ 64917-02-18 מימים 3.12.2019 ו-28.1.2020 בהתאמה.

2. ביום 28.2.2018 הוגש כתב אישום נגד המבקש, המייחס לו עבירה של שימוש לרעה בכוח המשרה, לפי סעיף 280(1) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ומסירת ידיעה כוזבת, לפי סעיף 243 לחוק.

על פי המתואר בכתב האישום, ביום 16.4.2016, התקשר המתלונן למשטרה וטען כי שכנתו מפרה צו למניעת הטרדה מאיימת שהוצא לה. המבקש, ששימש בתפקיד סייר במשטרה, נענה לקריאה זו יחד עם מתנדב נוסף (להלן: המתנדב), דפק על דלת דירת השכנה, ומשלא ענתה פנה לעזוב את המקום.

בהמשך לכך, התפתחה שיחה בין הצדדים, והמתלונן הזמין את המבקש להיכנס לביתו במטרה להציג בפניו מסמכים שונים, תוך שאחז קלות בידו הימנית. בתגובה, עיכב המבקש את המתלונן ורשם דוח פעולה כוזבשלפיו המתלונן תקף אותו ואיים עליו. כתוצאה מכך, נחקר המתלונן בחשד לעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

ביום 20.5.2019, בעת ניהול ההליך נגד המבקש, אישר בית משפט השלום את תיקון כתב האישום כך שיכלול אישום נוסף בגין עבירה של הדחה בעדות, לפי סעיף 246(א) לחוק (להלן: האישום השני).

על פי המתואר באישום זה, לאחר חקירתו של המבקש במחלקה לחקירות שוטרים (להלן: מח"ש), פנה המבקש אלאחיו של המתלונן וביקש ממנו לערוך "סולחה" ביניהם. הצדדים נפגשו פעמיים, ובפגישתם השנייה דרש המבקש מהמתלונן לחתום על תצהיר כוזב אודות חזרתו מהתלונה.

3. בית משפט השלום הרשיע את המבקש, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות שיוחסו לו בשני האישומים.

בית משפט השלום מצא את עדותו של המתלונן באשר לאירועים מהימנה, ואילו גרסתו של המבקש נמצאה "מופרכת, פתלתלה, סותרת את האמור בדוח הפעולה, [ו]את עדותו במח"ש".

אשר לאישום הראשון, נקבע כי עדות המתלונן נתמכת בסרטון מזירת האירוע (להלן: הסרטון) שבו ניתן לראות בבירור כי המתלונן לא אחז בידו של המבקש למעלה משבריר שניה, וכי הדבר נעשה במהלך שיחתם ולא במסגרת הפעלת כוח נגד המבקש. טענת המבקש כי הסרטון ערוך - נדחתה.

ביחס לאישום השני, נקבע כי עדותו של המתלונן, שלפיה המבקש דרש ממנו לחתום על תצהיר כוזב, נתמכה, בין היתר, בעדות אחיו ובראיות שהופקו מהטלפון הנייד שלו.

נוסף על כן, נקבע, כי אף שהמבקש כבר לא שימש כשוטר בעת שנעברה העבירה מושא האישום השני, חקירתה על ידי מח"ש נעשתה כהמשך לחקירת האישום הראשון. משכך, טענת המבקש לחריגה מסמכות מצד מח"ש - נדחתה, ומכל מקום נקבע, כי אין בטענה זו כדי להביא לביטול כתב האישום שהוגש נגדו.

לבסוף, נדחתה טענת המבקש להגנה מן הצדק ולאכיפה בררנית, ונקבע כי לא הונחה תשתית ראייתית שיש בה כדי להצדיק את העמדת אחיו של המתלונן לדין.

4. בגזר דינו קבע בית משפט השלום כי בביצוע העבירות פגע המבקש "במידה גבוהה" באמון הציבור במי שמופקד על אכיפת החוק; ביכולתו של בית המשפט לעשות צדק; ובשלטון החוק.

אשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, צוינו, בין היתר, הנזק הפוטנציאלי שהיה צפוי להיגרם למתלונן מביצוע העבירות אלמלא היתהמוקנת מצלמה סמוך לביתו, והנזק הצפוי לאינטרס הציבורי אילו הצליח המבקש לשכנע את

המתלונן למסור תצהיר כוזב; הנזק שנגרם למתלונן כתוצאה מהעבירות, בכך שהתיק הפלילי נגדו נסגר רק ביום 4.2.2017; וניצול שררתו של המבקש לרעה, חרף הבנתו את הפסול שבמעשיו, בהיותו מופקד משך שנים ארוכות על אכיפת החוק.

נוכח האמור ובהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, הועמד מתחם העונש ההולם את מעשיו של המבקש על 12-3 חודשימאסר בפועל.

בקביעת עונשו בתוך המתחם, נשקלו כנסיבות לקולאהפגיעה במשפחתו של המבקש; התנהגותו החיובית לאורך חייו ותרומתו לחברה; והיעדר עבר פלילי בעניינו. עם זאת, צוין כי המבקש לא נטל אחריות על מעשיו, ומשכך לא ניתן לשקול את הדבר לזכותו.

לאור שיקולים אלו, נגזרו על המבקש עונשים של 7 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור "כל עבירת אלימות, לרבות איומים"; וקנס בסך 2,000 ש"ח או 20 ימי מאסר תמורתו.

5. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המבקש הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין.

אשר להכרעת הדין, נקבע כי די בצפייה בסרטון כדי להיווכח כי המבקש רשם דוח פעולה כוזב. זאת, שכן ניתן לראות בו בבירור כי המתלונן נגע לשבריר שניה בפרק ידו של המבקש, לא משך את ידו "בחוזקה", כלשון דוח הפעולה, וודאי שלא תקף אותו באופן שיש בו כדי להצדיק את עיכובו. בנסיבות אלו, נדחו טענותיו של המבקש באשר לקבילותן של ראיות נוספות שהובאו בהכרעת הדין, ובדבר מחדלי חקירה שונים, שאירעו לשיטתו, שהרי לא היה בהם כדי לקפח את הגנתו.

בהתייחס לאישום השני, נקבע כי לא נפל פגם בקביעותו העובדתית של בית משפט השלום; וכי מעשיו של המבקש באישום זה מהווים המשך לעבירה שנעברה על ידו בהיותו שוטר, ומשכך לא נפל פגם בהחלטת בית משפט השלום לאשר את תיקון כתב האישום שהוגש נגדו.

6. אשר לגזר הדין, נקבע, כי העונש שהוטל על המבקש מאזן כראוי בין נסיבותיו האישיות של המבקש מזה, וחומרת מעשיו מזה. עם זאת, בהסכמת המשיבה נקבע, כי המאסר המותנה שהושת על המבקש יופעל רק אם יורשע בעבירות שבהן הורשע בתיק זה, וזאת חֶלֶף התנאי שנקבע בבית משפט השלום. יתר חלקי גזר הדין נותרו על כנם.

7. מכאן הבקשה שלפניי. בבקשתו טוען המבקש כי עניינו מעורר מספר "שאלות משפטיות עקרוניות", ובכללן, האם הסתמכותו של בית משפט השלום על ראיה שאינה קבילה צריכה להוביל לביטול ההרשעה; והאם קיימת למח"ש סמכות לחקור עבירה שנעברה לאחר ששוטר סיים את תפקידו במשטרה.

עוד נטען כי המתלונן תקף את המבקש "תקיפה קלה" ואיים עליו באופן שהצדיק את עיכובו; וכי קיימים בתיק

"מחדלי חקירה" המצדיקים את זיכוי; וכי למבקש עומדת הגנה מן הצדק מאחר שלא הוגש כתב אישום נגד אחיו של המתלון במסגרת האישום השני.

לבסוף נטען, כי העונש שהוטל על המבקש "חמור במידה קיצונית" בהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת ובאינטרס הציבורי; בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות; ובהיעדר עברו הפלילי.

8. דין הבקשה להידחות.

כידוע, רשות לערער "בגלגול שלישי" תינתן אך במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות ציבורית, או כאשר עולה חשש כי נגרם למבקש עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני. זאת ועוד, רשות לערער על חומרת העונש, לא תינתן אלא במקרים נדירים שבהם נגזר עונשו של המבקש תוך סטייה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת (רע"פ 9059/18 והבינ' מדינת ישראל, פסקה 9 (27.12.2018)).

הבקשה דנן אינה נמנית על מקרים חריגים אלו. חרף ניסיונות המבקש לעטות אצטלא עקרונית עלטענותיו, עיון בהן מעלה כי הן נטועות כל כולן בעניינו הפרטני של המבקש ובנסיבותיו האישיות.

טענותיו העובדתיות של המבקש באשר לסרטון נדונו ונדחו על ידי שתי ערכאות שדנו בעניינו, והלכה היא כי ערכאת הערעור, וקל וחומר "בגלגול שני", לא תיטה להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו בערכאה הדיונית.

אף חקירתה של מח"ש את האירועים מושא האישום השני, אין בה כשלעצמה כדי להצדיק מתן רשות ערעור, וזאת בפרט בשים לב לנימוקי בית המשפט המחוזי.

9. אשר לחומרת העונש, לטעמי, חסד עשה בית משפט השלום עם המבקש בגזירת עונשו, בכך שהתחשב בנסיבותיו האישיות ובזכויותיו לאורך השנים. וודאי שאין בעונשו כדי להצדיק מתן רשות ערעור בעניינו.

המבקש, בתפקידו כסייר במשטרה, נקרא על ידי המתלון על מנת לסייע לו במצוקתו. לא זו בלבד שהמבקש לא מילא את תפקידו הציבורי בסיוע למתלון, אלא שכתוצאה מכעסו על האופן שבו שוחח המתלון עמו, הפך אותו המבקש מקורבן לתוקף, הובילו כפושע לתחנת המשטרה, ודיווח על האירוע באופן שגרם לפתיחת תיק פלילי נגדו. המבקש לא הסתפק בכך, ודרש מהמתלון, במהלך ניהול משפטו, למסור תצהיר כוזב במטרה לשבש את ההליכים נגדו.

התנהגות מעין זו, פוגעת פגיעה אנושה באמון הציבור במערכות המופקדות על אכיפת החוק, וביכולתם של שופטים לתת אמון בדברים שנמסרים להם מפי גורמי האכיפה – אמון שהוא חיוני ביותר לשמירה על שלטון החוק ועל מרקם החיים התקין במדינה. אילולא תועד האירוע כולו בעדשת המצלמה, המתלון עלול היה למצוא עצמו עומד לדין ונאשם על לא עוול בכפו.

התנהלות זו יש להוקיע במלוא החומרה. יידעו הכול כי שוטר המועל באמון החשוב שניתן בו, ייענש על כך במלוא החומרה.

10. הבקשה נדחית אפוא, ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע.

ניתנה היום, י"ג בתמוז התש"ף (5.7.2020).

שׁוֹפֵט
